

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-38-01

Druk nr 2877
Warszawa, 9 maja 2001 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

Projekt ustawy Rada Ministrów uznała jako pilny, ponieważ reguluje on zagadnienia mające podstawowe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego, a mianowicie utworzenie systemu akredytacji i oceny jakości kształcenia oraz zapewnienia nauczycielom akademickim odpowiedniego do ich kwalifikacji i roli społecznej statusu ekonomicznego przez rozpoczęcie z dniem 1 września 2001 r. trój etapowej podwyżki ich wynagrodzeń.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Edukacji Narodowej.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

PROJEKT

Ustawa
z dnia
o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach
zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Art. 1.

W ustawie z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z 1991 r. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, Nr 63, poz. 314, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509, Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz.34, Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1115 i 1118 oraz z 2000r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 skreśla się ust. 5;
- 2) po art. 4 dodaje się art. 4 a i 4 b w brzmieniu:
„Art. 4 a.
 1. Nauczanie w uczelni odbywa się w ramach kierunków studiów, zgodnie z ustalonymi standardami nauczania.
 2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: zdrowia, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz transportu i gospodarki morskiej, określa, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki, jakim powinna odpowiadać uczelnia, aby utworzyć i prowadzić kierunek studiów na określonym poziomie kształcenia, uwzględniając liczbę nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, zaliczanych do minimum kadrowego - wraz z formą zatrudnienia, a także proporcje tych pracowników do liczby studentów na danym kierunku studiów i poziomie kształcenia,
 - 2) nazwy kierunków studiów,
 - 3) standardy nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia, uwzględniając sylwetkę absolwenta, ramowe treści nauczania dla poszczególnych przedmiotów, zarówno w grupie przedmiotów ogólnych, podstawowych, jak i kierunkowych,
 - 4) standardy kształcenia nauczycieli, uwzględniając sylwetkę absolwenta, przedmioty kształcenia nauczycielskiego, wymiar praktyk oraz treści programowe i wymagane umiejętności,
 - 5) warunki nadawania uczelniom nazwy „uniwersytet”, „politechnika”, „akademia” i „szkoła główna”, uwzględniając minimalną liczbę zatrudnionych na podstawie mianowania nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, kierunków studiów prowadzonych na poziomie

- magisterskim oraz jednostek posiadających uprawnienie do nadawania stopni naukowych,
- 6) szczegółowe warunki tworzenia filii lub wydziału zamiejscowego uczelni, uwzględniając obowiązek spełnienia przez tę jednostkę, odrębnie dla każdego kierunku studiów, wymagań do jego utworzenia i prowadzenia na określonym poziomie kształcenia.
3. Senat uczelni, o której mowa w art. 12 ust. 1, po uzyskaniu zgody Akademickiej Komisji Akredytacyjnej, może podjąć uchwałę o utworzeniu i prowadzeniu kierunku studiów innego niż określony w rozporządzeniu, o którym mowa w ust.2.

Art. 4 b.

1. Uczelnia spełniająca warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 4 a ust. 2 może uzyskać uprawnienie do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia, na podstawie decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydanej po uzyskaniu pozytywnej opinii Akademickiej Komisji Akredytacyjnej.
2. Utworzenie i prowadzenie studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia w uczelni, o której mowa w art. 12 ust. 1, nie wymaga uzyskania decyzji, o której mowa w ust. 1.
3. Uprawnienie do prowadzenia studiów wyższych ulega zawieszeniu z mocy prawa od dnia, w którym uczelnia przestała spełniać warunki do prowadzenia tych studiów. Uczelnia niezwłocznie zawiadamia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego o utracie warunków do prowadzenia studiów wyższych, w tym o zmianach w stanie zatrudnienia, wpływających na uprawnienie do prowadzenia studiów. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze decyzji administracyjnej, stwierdza zawieszenie z mocy prawa uprawnienia uczelni do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze decyzji administracyjnej, cofa albo zawiesza uprawnienie do prowadzenia studiów wyższych na danym kierunku i poziomie kształcenia, w przypadku negatywnej oceny kształcenia dokonanej przez Akademicką Komisję Akredytacyjną.
5. W okresie zawieszenia uprawnień uczelni do prowadzenia studiów wyższych na danym kierunku i poziomie kształcenia zostaje wstrzymana rekrutacja studentów na ten kierunek. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa termin, nie dłuższy niż trzy lata, w którym uczelnia obowiązana jest spełnić warunki do przywrócenia zawieszonych uprawnień, szczegółowe zasady kontynuowania kształcenia przez studentów oraz przeprowadzania w tym okresie egzaminów dyplomowych.

6. Przywrócenie zawieszono go uprawnie nia do prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 5, następuje w trybie i na zasadach obowiązujących przy przyznawaniu uprawnie nia.”;
- 3) w art. 15 w ust. 1 wyrazy: „Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego” zastępuje się wyrazami: „Akademickiej Komisji Akredytacyjnej”;
- 4) skreśla się art. 19;
- 5) w art. 24 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1 a w brzmieniu:
„1 a) dotacje na pomoc materialną dla studentów,”;
- 6) w tytule działu II skreśla się wyraz: „państwowymi”;
- 7) w art. 34 w ust. 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:
„8) utworzeniu lub zniesieniu kierunku studiów oraz o obsadzie kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów,
9) utworzeniu filii lub wydziału zamiejscowego.”;
- 8) po art. 34 dodaje się rozdział 1 a w brzmieniu:
„Rozdział 1 a
Nadzór nad uczelniami niepaństwowymi.

Art. 34 a.

1. Przepisy art. 31 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do uczelni niepaństwowych.
2. Jeżeli uczelnia niepaństwowa lub jej założyciel rażąco naruszają przepisy ustawy, statutu albo zezwolenie, o którym mowa w art. 15 ust. 2, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego podejmuje decyzję o likwidacji uczelni w określonym terminie.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do uczelni, która utraciła uprawnie nia do prowadzenia wszystkich kierunków studiów.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołuje likwidatora i ustala jego wynagrodzenie płatne ze środków likwidowanej uczelni niepaństwowej.
5. Uczelnia niepaństwowa, po zakończeniu likwidacji, zostaje wykreślona z rejestru, o którym mowa w art. 16 ust. 4.
6. W przypadku stwierdzenia, że studia wyższe prowadzone są bez zezwolenia, o którym mowa w art. 15 ust. 2, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze decyzji administracyjnej, zakazuje ich prowadzenia. Przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji stosuje się odpowiednio.

Art. 34 b.

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ogłasza w wydawanym przez siebie dzienniku urzędowym obwieszczenia o utworzeniu i likwidacji uczelni niepaństwowych, a także informacje o zawieszeniu lub cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów.”;

9) w dziale II

- a) rozdział 2 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2
Rada Główna Szkolnictwa Wyższego

Art. 35.

1. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, zwana dalej „Rada”, jest wybieralnym organem przedstawicielskim szkolnictwa wyższego.
2. Rada współdziała z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i innymi organami władzy publicznej oraz konferencjami rektorów, o których mowa w art. 44 ust. 1, w ustalaniu polityki edukacyjnej państwa w zakresie szkolnictwa wyższego, a w szczególności:
 - 1) wyraża z własnej inicjatywy opinie i przedstawia wnioski we wszystkich sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki oraz może zwracać się w tych sprawach do organów władzy publicznej i uczelni, w tym o udzielenie wyjaśnień i informacji,
 - 2) wyraża opinie w innych sprawach przedstawionych jej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz inne organy państwowe, Akademicką Komisję Akredytacyjną i konferencje rektorów,
 - 3) opiniuje projekty aktów prawnych, w tym projekty ustaw o utworzeniu, przekształceniu, zniesieniu i zmianie nazwy uczelni, zawieranych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki, a także promocji nauki polskiej za granicą,
 - 4) opiniuje projekt budżetu państwa w zakresie części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego oraz zasady przyznawania uczelniom dotacji z budżetu państwa,
 - 5) opiniuje projekty statutów uczelni nadawanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Opinie w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 3 – 5, Rada wyraża w terminie nie dłuższym niż 6 tygodni od otrzymania projektu przedstawionego przez właściwy organ.

Art. 36.

1. Rada składa się z przedstawicieli:

- 1) nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego – w liczbie 21,
 - 2) nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora – w liczbie 6,
 - 3) studentów – w liczbie 3.
2. Kadencja Rady trwa trzy lata i rozpoczyna się 1 stycznia.
 3. Rada działa na posiedzeniach plenarnych oraz przez swoje organy. Organizację i tryb działania Rady oraz jej organy i ich kompetencje określa statut, uchwalony przez Radę na posiedzeniu plenarnym.

Art. 37.

1. Wyboru członków Rady, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 i 2, dokonują elektorzy zgromadzeni na ogólnopolskich spotkaniach wyborczych.
2. Elektorów wybiera się w proporcji jeden elektor na każdą grupę pięćdziesięciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zatrudnionych w danej uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden elektor na każdą grupę stu pięćdziesięciu pozostałych nauczycieli akademickich, zatrudnionych w danej uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy.
3. Wyboru elektorów w grupie, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, dokonują nauczyciele akademicy posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a w grupie, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2, nauczyciele akademicy posiadający stopień naukowy doktora.
4. W uczelniach artystycznych wyboru elektorów w grupach nauczycieli akademickich, o których mowa w ust. 2, dokonuje się odpowiednio w proporcji: jeden elektor na każdą grupę dwudziestu oraz na każdą grupę pięćdziesięciu nauczycieli akademickich.
5. Uczelnie, w których zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2 i 3 nie może być dokonany wybór żadnego elektora w danej grupie, tworzą wspólne okręgi wyborcze, zgodnie z regulaminem wyborczym, o którym mowa w ust. 8.
6. Bierne prawo wyborcze nie przysługuje nauczycielom akademickim pełniącym funkcje jednoosobowych organów uczelni oraz prorektora i prodziekana. Członkostwa w Radzie nie można łączyć z członkostwem w Akademickiej Komisji Akredytacyjnej.
7. Wyboru przedstawicieli studentów do Rady dokonuje, na rok, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, w trybie określonym w jego regulaminie.

8. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Rady w trakcie jej kadencji, zwolniony mandat obejmuje osoba, która w wyborach uzyskała kolejną, największą liczbę głosów.
9. Sposób i tryb wyboru elektorów oraz członków Rady określa uchwalony przez nią regulamin wyborczy.”,

b) po art. 37 dodaje się rozdziały 3 i 4 w brzmieniu:

„Rozdział 3
Akademicka Komisja Akredytacyjna

Art. 38.

1. Akademicką Komisję Akredytacyjną, zwaną dalej „Komisją”, powołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Zadaniem Komisji jest ocena poziomu kształcenia w uczelniach.
2. Komisja przedstawia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego opinie i wnioski dotyczące w szczególności:
 - 1) utworzenia uczelni, przyznania uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia oraz utworzenia przez uczelnię filii lub wydziału zamiejscowego,
 - 2) dokonanej oceny kształcenia na danym kierunku, w tym kształcenia nauczycieli oraz przestrzegania warunków prowadzenia studiów wyższych.
3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, Komisja może zwracać się do uczelni o udzielenie wyjaśnień i informacji oraz przeprowadzać wizytację uczelni.
4. Opinie w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 1, Komisja wyraża w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od otrzymania wniosku. W przypadku niewyrażenia opinii w tym terminie minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego podejmuje decyzję bez tej opinii. Oceny, o których mowa w ust 2 pkt 2, wraz z wynikającymi z nich wnioskami Komisja przedstawia w terminie miesiąca od ich dokonania.
5. Komisja może współpracować z międzynarodowymi organizacjami, których przedmiotem działania jest ocena jakości kształcenia i akredytacja.

Art. 39.

1. Członków Komisji powołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego spośród kandydatów zgłoszonych przez Radę oraz senaty uczelni. Kandydatem może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zatrudniony w uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy.

2. Komisja liczy nie mniej niż 50 i nie więcej niż 70 członków.
3. Kadencja Komisji trwa trzy lata i rozpoczyna się 1 stycznia.
4. Rektor, na wniosek członka Komisji, może zwolnić go całkowicie lub częściowo z obowiązku prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Art. 40.

1. Komisja działa na posiedzeniach plenarnych oraz przez swoje organy.
2. Organami Komisji są:
 - 1) przewodniczący,
 - 2) sekretarz,
 - 3) prezydium.
3. W skład prezydium wchodzi:
 - 1) przewodniczący Komisji,
 - 2) sekretarz,
 - 3) przewodniczący zespołów.
4. Zespołami Komisji są:
 - 1) zespół kierunków studiów humanistycznych,
 - 2) zespół kierunków studiów przyrodniczych,
 - 3) zespół kierunków studiów matematyczno-fizyczno-chemicznych,
 - 4) zespół kierunków studiów rolniczych, leśnych i weterynaryjnych,
 - 5) zespół kierunków studiów medycznych,
 - 6) zespół kierunków studiów wychowania fizycznego,
 - 7) zespół kierunków studiów technicznych,
 - 8) zespół kierunków studiów ekonomicznych,
 - 9) zespół kierunków studiów społecznych i prawnych,
 - 10) zespół kierunków studiów artystycznych,
5. W skład zespołu wchodzi co najmniej pięciu członków Komisji, będących przedstawicielami grupy kierunków studiów oraz posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauki lub dyscyplinie naukowej związanej z danym kierunkiem studiów.

Art. 41.

1. Przewodniczącą Komisji oraz jej sekretarza powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenia plenarne Komisji, przewodniczy jej obradom, reprezentuje ją na zewnątrz oraz podpisuje uchwały Komisji.

3. Sekretarz zapewnia sprawne funkcjonowanie Komisji i wykonywanie przez nią zadań.
4. Przewodniczącymi zespołów wybierają ich członkowie spośród swego grona.

Art. 42.

1. Prezydium podejmuje uchwały w sprawach, o których mowa w art. 38 ust. 2.
2. Strona niezadowolona z uchwały prezydium podjętej w sprawach, o których mowa w art. 38 ust. 2, może zwrócić się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek kieruje się do Komisji w terminie czternastu dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, rozpatrywany jest na wspólnym posiedzeniu zespołu i prezydium Komisji w terminie nie dłuższym niż trzydzieści dni od dnia otrzymania wniosku.
4. Organizację i tryb działania Komisji, szczegółowe kompetencje jej organów, tryb dokonywania ocen, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2, oraz sposób wyznaczania recenzentów określa statut uchwalony przez Komisję na posiedzeniu plenarnym.

Art. 43.

1. Środki finansowe dla funkcjonowania Rady i Komisji zapewniane są w części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia, sposób obsługi administracyjnej i finansowej prac Rady i Komisji, wysokość wynagrodzenia ich członków oraz warunki zwrotu kosztów podróży członkom Rady i Komisji i wyznaczanym przez nie recenzentom, uwzględniając w szczególności, że wysokość wynagrodzenia członków Rady i Komisji będzie ustalana w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego, określonej na podstawie art. 105 ust. 2 .

Rozdział 4 Konferencje rektorów

Art. 44.

1. Rektorzy uczelni, których co najmniej jedna jednostka organizacyjna posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora lub przeprowadzania przewodów kwalifikacyjnych pierwszego stopnia tworzą Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Rektorzy uczelni mogą tworzyć także inne konferencje.

2. Konferencje rektorów działają na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki oraz współpracują z Radą, organami władzy publicznej i innymi podmiotami działającymi w obszarze edukacji narodowej i kultury. Konferencje rektorów mogą w szczególności:
 - 1) występować do organów władzy publicznej w istotnych sprawach szkolnictwa wyższego i środowiska akademickiego,
 - 2) wyrażać opinie i przedstawiać wnioski we wszystkich sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki.
3. Organy władzy publicznej zasięgają opinii Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich we wszystkich istotnych sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki.
4. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich reprezentuje rektorów uczelni w międzynarodowych stowarzyszeniach uczelni i rektorów.

Art. 45

Organizację i tryb działania konferencji rektorów oraz organy i ich kompetencje określają uchwalone przez nie statuty.”;

10)w art. 47 po ust. 2 dodaje się ust. 2 a w brzmieniu:

„ 2a. W skład senatu mogą także wchodzić przedstawiciele uczestników studiów doktoranckich wybrani na zasadach i w trybie określonym w statucie uczelni.”;

11)w art. 48 w ust. 2 skreśla się drugie zdanie;

12)w art. 50 po ust. 3 dodaje się ust 3a w brzmieniu:

„ 3a. W skład rady wydziału mogą także wchodzić przedstawiciele uczestników studiów doktoranckich wybrani na zasadach i w trybie określonym w statucie uczelni.”;

13)w art. 64 dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. W przypadku stwierdzenia, że uczelnia utworzyła zamiejscową jednostkę organizacyjną niezgodnie z przepisami ustawy, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje likwidację tej jednostki.”;

14)w art. 93 w ust. 2 w pkt 1 i 2 oraz w art. 94 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy: „ przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia” oraz „komisję lekarską” zastępuje się wyrazami: „przez lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne”;

15)art. 103 otrzymuje brzmienie:

„Art. 103.

1. Podjęcie przez mianowanego nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub działalności gospodarczej na własny rachunek wymaga zgody rektora. Rektor wyraża zgodę lub jej odmawia, w terminie nie dłuższym niż trzydzieści dni od otrzymania wniosku. Warunki udzielania i cofania zgody określa senat.

2. Rektor może cofnąć zgodę, o której mowa w ust. 1, po stwierdzeniu, że dodatkowe zatrudnienie lub działalność gospodarcza kolidują z obowiązkami nauczyciela akademickiego.
3. Podjęcie przez rektora dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, wymaga zgody senatu i zawiadomienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
4. Obowiązek uzyskania zgody, o której mowa w ust. 1 i 3, nie dotyczy osób podejmujących zatrudnienie w ramach stosunku pracy w urzędach administracji publicznej, w organach towarzystw naukowych i zawodowych, organach wymiaru sprawiedliwości oraz w zespołach doradczych organów władzy i administracji publicznej, a także we władzach Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk. O podjętym zatrudnieniu osoby te zawiadamiają odpowiednio ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub rektora.
5. Przepis ust. 4 stosuje się także do osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy w zakresie dziedziny sztuki, podejmujących zatrudnienie w instytucjach kultury.”;

16)art. 105 otrzymuje brzmienie:

„Art. 105.

1. Wynagrodzenie przysługujące rektorowi ustala właściwy minister.
2. Warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla nauczycieli akademickich, do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania, określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, ustalając w szczególności:
 - 1) wysokość minimalnej i maksymalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk oraz wysokość i warunki przyznawania innych składników wynagrodzenia,
 - 2) stawki wynagrodzeń zgodnie z zasadą, iż przeciętne wynagrodzenie asystenta nie będzie niższe niż 130,6% kwoty bazowej, określanej corocznie w ustawie budżetowej dla pracowników wymienionych w art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000r. Nr 19, poz. 239), z tym że:
 - a) od dnia 1 września 2001r. – nie niższe niż 110,8% kwoty bazowej określonej na ten rok ,
 - b) od dnia 1 września 2002r. – nie niższe niż 120,7% kwoty bazowej określonej na ten rok,

- c) od dnia 1września 2003r. - nie niższe niż 130,6% kwoty bazowej określonej na ten rok,
 - 3) składniki wynagrodzenia, które wypłacane są miesięcznie z góry z uwzględnieniem zasady, iż prawo do wypłacanego z góry wynagrodzenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym ustał stosunek pracy, a nauczyciel akademicki zachowuje wypłacone za ten miesiąc wynagrodzenie,
 - 4) wysokość i warunki ustalania wynagrodzenia za prowadzenie działalności, o której mowa w art. 100 ust. 2.
3. Z dniem wejścia w życie układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania, do nauczycieli akademickich objętych układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2.”;

17)art.106 otrzymuje brzmienie:

„Art. 106.

Senat uczelni może zwiększyć wysokość wynagrodzeń ponad wysokość ustaloną na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w art. 105 ust. 2, jeżeli uczelnia posiada na ten cel środki pochodzące ze źródeł innych niż określone w art. 24 ust. 1 pkt 1, 1a i 2.”;

18)w art. 108 w ust. 6 skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy:

„oraz, zgodnie z tymi zasadami, ekwiwalentu za okres niewykorzystanego urlopu.”;

19)w art. 116 w ust. 3 skreśla się wyrazy: „ust. 1”;

20)w art. 118 wyraz „inwalidzką” zastępuje się wyrazami „z tytułu niezdolności do pracy”;

21)w art. 119 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, okresy pracy i inne okresy, uprawniające do nagrody jubileuszowej oraz zasady jej obliczania i wypłacania, uwzględniając w szczególności:

- 1) ustalenie, iż pracownikowi pozostającemu jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy okresy uprawniające do nagrody ustala się odrębnie dla każdego stosunku pracy,
- 2) podstawę obliczenia nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze – wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty, przy czym uwzględnia się składniki wynagrodzenia i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczania ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy,
- 3) wypłata nagrody następuje niezwłocznie po nabyciu przez pracownika do niej prawa,
- 4) w przypadku rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy, jeżeli do nabycia prawa do nagrody brakuje mniej niż dwanaście miesięcy.”;

22)w art. 121 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracownikowi uczelni przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach określonych w odrębnych przepisach .”;

23)art. 135 otrzymuje brzmienie:

„Art. 135.

Od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 129 ust.1 pkt 2, służy stronom odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Do odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego nie służy kasacja.”;

24)w art. 152 w ust. 1 po wyrazie „socjalnego” przecinek zastępuje się kropką i skreśla się wyrazy: „ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa.”;

25)art.161 otrzymuje brzmienie:

„Art.161.

Do decyzji podjętych przez organ uczelni w indywidualnych sprawach studenckich, a także w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisy o zaskarżaniu decyzji administracyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Decyzje wydawane przez rektora w pierwszej instancji są ostateczne.”;

26)w art. 171 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów służy skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w trybie i na zasadach określonych w przepisach o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.”;

27)skreśla się art. 172;

28)w art. 178¹ w ust. 2 wyrazy „Minister Pracy i Polityki Socjalnej” zastępuje się wyrazami: „minister właściwy do spraw pracy”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314):

1) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4 a.

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakim powinna odpowiadać uczelnia zawodowa, aby utworzyć i prowadzić kierunek lub specjalność zawodową, uwzględniając proporcje nauczycieli akademickich do liczby studentów,
- 2) wymagania kadrowe niezbędne do prowadzenia kierunku lub specjalności zawodowej, uwzględniając liczbę nauczycieli akademickich posiadających

- tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze decyzji administracyjnej, nadaje uczelni zawodowej uprawnienie do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku lub specjalności zawodowej. Przy nadawaniu uprawnień stosuje się odpowiednio przepisy art. 4 b ustawy o szkolnictwie wyższym.”;
- 2) w art. 10:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Utworzenie, zniesienie i łączenie państwowej uczelni zawodowej następuje na wniosek:
 - 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego,
 - 2) sejmiku województwa, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego,zaopiniowany przez Akademicką Komisję Akredytacyjną, powołaną na podstawie art. 38 ustawy o szkolnictwie wyższym.”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2 a w brzmieniu:
„2a. Przepisy art. 38 ust. 2 – 4 ustawy o szkolnictwie wyższym stosuje się odpowiednio.”;
- 3) w art. 11
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Niepaństwową uczelnię zawodową może założyć osoba fizyczna lub osoba prawna, zwana dalej „założycielem”, na podstawie pozwolenia udzielonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Akademickiej Komisji Akredytacyjnej.”,
 - b) w ust. 3 wyrazy: „kierunki i (lub) specjalności zawodowe” zastępuje się wyrazami: „ogólny kierunek działalności” ;
- 4) w art. 24 w ust. 3 skreśla się wyrazy „i Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego”;
- 5) w art. 27:
- a) w ust. 3 wyrazy „Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego” zastępuje się wyrazami: „Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego”,
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Jeżeli niepaństwowa uczelnia zawodowa lub jej założyciel rażąco naruszają przepisy ustawy, statutu albo pozwolenie, o którym mowa w art. 11 ust. 3, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, podejmuje decyzję o likwidacji uczelni w określonym terminie.”,
 - c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

- „4a. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołuje likwidatora i ustala jego wynagrodzenie płatne ze środków likwidowanej niepaństwowej uczelni zawodowej.
- 4b. Niepaństwowa uczelnia zawodowa, po zakończeniu likwidacji, zostaje wykreślona z rejestru, o którym mowa w art. 12 ust. 2.”,
- d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Wniosek o przekazanie i cofnięcie uprawnień, o których mowa w ust. 5, wymaga opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.”;
- 6) skreśla się dział III „Komisja Akredytacyjna Wyższego Szkolnictwa Zawodowego”;
- 7) w art. 35 w pkt 10 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:
„11) przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego kandydatów do Akademickiej Komisji Akredytacyjnej.”;
- 8) art. 59 otrzymuje brzmienie:
„Art.59.
1. Wynagrodzenie przysługujące rektorowi ustala właściwy minister.
2. Warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla nauczycieli akademickich państwowej uczelni zawodowej, do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania, określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, ustalając w szczególności:
1) wysokość minimalnej i maksymalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk oraz wysokość i warunki przyznawania innych składników wynagrodzenia,
2) stawki wynagrodzeń zgodnie z zasadą, iż przeciętne wynagrodzenie asystenta nie będzie niższe niż 130,6% kwoty bazowej, określanej corocznie w ustawie budżetowej dla pracowników wymienionych w art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000r. Nr 19, poz. 239), z tym że:
a) od dnia 1 września 2001r. – nie niższe niż 110,8% kwoty bazowej określonej na ten rok ,
b) od dnia 1 września 2002r. – nie niższe niż 120,7% kwoty bazowej określonej na ten rok,
c) od dnia 1września 2003r. - nie niższe niż. 130,6% kwoty bazowej określonej na ten rok,
3) składniki wynagrodzenia, które wypłacane są miesięcznie z góry z uwzględnieniem zasady, iż prawo do wypłacanego z góry wynagrodzenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym ustał

- stosunek pracy, a nauczyciel akademicki zachowuje wypłacone za ten miesiąc wynagrodzenie,
- 4) wysokość i warunki ustalania wynagrodzenia za prowadzenie działalności, o której mowa w art. 100 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym.
3. Z dniem wejścia w życie układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania, do nauczycieli akademickich państwowej uczelni zawodowej objętych układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2.
 4. Senat państwowej uczelni zawodowej może zwiększyć wysokość wynagrodzeń ponad wysokość ustaloną na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2, jeżeli uczelnia posiada na ten cel środki pochodzące z innych źródeł niż określone w art. 23 ust. 1 oraz ust. 1 a.”;
- 9) w art. 67 skreśla się pkt 3 oraz kropkę po pkt. 5 i dodaje się wyrazy:
„oraz do dodatkowego wynagrodzenia rocznego na zasadach określonych w przepisach odrębnych,”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 3 marca 2000r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306) w art. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) państwowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną, które nie są jednocześnie podmiotami, o których mowa w pkt 8, 9 i 11, oraz nie są szkołami wyższymi,”.

Art. 4.

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, Rada Główna Szkolnictwa Wyższego staje się Radą w rozumieniu przepisów tej ustawy z tym, że w okresie do dnia 31 grudnia 2002r. zachowuje dotychczasowy skład.
2. Pierwszy skład Akademickiej Komisji Akredytacyjnej zostanie powołany z dniem 1 stycznia 2002r. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do powołania Komisji Rada wykonuje także czynności, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 1 ustawy wymienionej w art.1 niniejszej ustawy.
3. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, organ przedstawicielski wyższego szkolnictwa artystycznego – Rada Wyższego Szkolnictwa Artystycznego wykonuje wyłącznie funkcje wynikające z ustawy z dnia 12 września 1990r. o tytule naukowym i stopniach naukowych (Dz. U. Nr 65, poz. 386, z 1997r. Nr 43, poz. 272 oraz z 2000r. Nr 120, poz. 1268). Kadencja tej Rady upływa z dniem 31 grudnia 2002r. Do czasu zakończenia kadencji środki finansowe na działalność Rady zapewnia minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Działająca w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich staje się Konferencją, określoną w art. 44 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 5.

1. Do wniosków o utworzenie uczelni niepaństwowych, wniosków o utworzenie i prowadzenie kierunków studiów lub specjalności albo o pozwolenie na prowadzenie studiów magisterskich, złożonych na zasadach i w trybie określonym w ustawach wymienionych w art. 1 i 2 niniejszej ustawy, które uzyskały przed dniem wejścia w życie tej ustawy opinie odpowiednio Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego lub Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, stosuje się przepisy dotychczasowe.
2. Do pozostałych wniosków, złożonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy tej ustawy.

Art. 6.

Mianowany nauczyciel akademicki, który podjął dodatkowe zatrudnienie przed dniem wejścia w życie ustawy wykonuje je do czasu rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o pracę, nie dłużej jednak niż do dnia 1 października 2003r., bez konieczności uzyskania zgody, o której mowa w art. 103 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 7.

1. Do spraw dyscyplinarnych nauczycieli akademickich i studentów, wszczętych i nie zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy, chyba że przepisy tej ustawy są korzystniejsze dla obwinionego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Rewizje nadzwyczajne od prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych w sprawach dotyczących nauczycieli akademickich i studentów wniesione i nie rozpatrzone do dnia wejścia w życie ustawy nie podlegają rozpoznaniu.
3. Od orzeczeń, których dotyczyły rewizje nadzwyczajne, ukarany nauczyciel akademicki może wnieść odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, a student – skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 8.

1. W 2001 r. średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń nauczycieli akademickich w uczelniach państwowych może być wyższy od ustalonego w ustawie budżetowej wskaźnika 107,6%.

2. W latach 2002 – 2003 przepisu art. 6 ust. 2 oraz art. 8 ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000r. Nr 19, poz. 239), w odniesieniu do nauczycieli akademickich, nie stosuje się. Podwyższenie wynagrodzeń następuje w terminach określonych w art. 105 ust. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy oraz w art. 59 ust. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 2 niniejszej ustawy.
3. W 2004r. w odniesieniu do nauczycieli akademickich podstawę waloryzacji wynagrodzeń wskaźnikiem, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000r. Nr 19, poz. 239), stanowi wynagrodzenie z roku 2003, łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym bez zwiększeń, które mogą wynikać z przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1 – 4 wymienionej ustawy, powiększone o skutki podwyżki wynagrodzeń od dnia 1 września 2003r.

Art. 9.

Właściwe organy szkoły wyższej, w okresie roku od dnia wejścia w życie ustawy, uchwalą wymagane jej przepisami wewnętrzne akty normatywne.

Art. 10.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2002r., pozostają w mocy przepisy dotychczasowych aktów wykonawczych, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą.

Art. 11.

1. Użyte w ustawach wymienionych w art. 1 i 2 niniejszej ustawy w różnych przypadkach wyrazy „Minister Edukacji Narodowej” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego”.
2. Użyty w ustawach wymienionych w art. 1 i 2 niniejszej ustawy w różnych przypadkach wyraz „zezwozenie” zastępuje się użytym w odpowiednich przypadkach wyrazem „pozwolenie”.

Art. 12.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 16 i 19 oraz art. 2 pkt 8, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2001r.,
- 2) art. 2 pkt 1 – 4, 5 lit. a oraz 6 i 7, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002r.

U Z A S A D N I E N I E

Niezależnie od trwających prac nad projektem ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, środowisko akademickie opowiedziało się za pilną koniecznością nowelizacji ustawy z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym oraz ustawy z dnia 26 czerwca 1997r. o wyższych szkołach zawodowych i nowego uregulowania zagadnień, mających podstawowe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego, to jest utworzeniem systemu akredytacji i oceny jakości kształcenia oraz zapewnieniem nauczycielom akademickim odpowiedniego do ich kwalifikacji i roli społecznej statusu ekonomicznego.

Przedkładany projekt ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz zmianie niektórych innych ustaw jest odpowiedzią na te postulaty.

Proponuje się, aby całokształt kompetencji w zakresie akredytacji przejęła Akademicka Komisja Akredytacyjna, powoływana przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego spośród kandydatów zgłaszanych przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego i senaty szkół wyższych. Tak więc AKA zakresem swojego działania objęłaby cały system cywilnego szkolnictwa wyższego, tj. uczelnie działające na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym i ustawy o wyższych szkołach zawodowych – niezależnie od ich resortowej podległości. Zadania związane z oceną jakości kształcenia prowadzić będzie dziesięć zespołów odpowiadających grupom kierunków studiów. Opinie Akademickiej Komisji Akredytacyjnej będą stanowiły podstawę dla decyzji ministra w sprawie przyznania uczelni uprawnień do prowadzenia studiów wyższych, ich zawieszenia lub cofnięcia. Warunkiem przyznania uprawnień do prowadzenia studiów wyższych jest uzyskanie pozytywnej opinii Akademickiej Komisji Akredytacyjnej.

Proponuje się również utrzymanie Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, jako wybieralnego organu przedstawicielskiego szkolnictwa wyższego, w składzie zmniejszonym do 30 osób, z obecnymi kompetencjami, pomniejszonymi o de facto wykonywane dotychczas funkcje akredytacyjne.

Projektowana ustawa sankcjonuje działalność Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz innych konferencji rektorów jako ciał działających na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki, współpracujących z organami władzy publicznej i innymi podmiotami (w tym z Radą Główną) działającymi w obszarze edukacji narodowej i kultury.

W ustawie o szkolnictwie wyższym dodaje się art. 4a, który zawiera przeniesione z ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 120, poz. 1268) upoważnienie dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (w porozumieniu z innymi ministrami) do określenia w drodze rozporządzenia: warunków tworzenia i prowadzenia kierunków studiów, nazw kierunków studiów, standardów nauczania (dotychczas używane określenie minimalne wymagania programowe), warunków nadawania uczelniom nazwy „uniwersytet”, „politechnika”, „akademia” i „szkoła główna” oraz szczegółowych warunków tworzenia filii i wydziałów zamiejscowych uczelni, a także standardów kształcenia nauczycieli.

Minister Edukacji Narodowej, kierując, między innymi, działem oświata i wychowanie odpowiada za przygotowanie kadr dla tego działu, zatem musi mieć zagwarantowany wpływ na sposób i jakość kształcenia.

Kształcenie nauczycieli prowadzone jest w szkołach wyższych w ramach specjalności na poszczególnych kierunkach studiów. Jeżeli Minister określałby jedynie standardy kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, wówczas kształcenie nauczycieli pozostawałoby poza zasięgiem jego oddziaływań.

Dlatego też niezbędne staje się określenie warunków jakie musi spełnić uczelnia kształcąca nauczycieli i realizowany program przygotowania zawodowego, aby można było uznać, że absolwent posiada odpowiednie kwalifikacje nauczycielskie. Należy przy tym podkreślić, iż Najwyższa Izba Kontroli wskazała, w wystąpieniu pokontrolnym, konieczność podjęcia przez Ministra działań zmierzających do określenia standardów przygotowania pedagogicznego i wymogów kwalifikacyjnych dla nauczycieli zreformowanego szkolnictwa oraz standardów kształcenia nauczycieli.

Zaproponowane uregulowania pozwolą na wzmocnienie nadzoru nad uczelniami. Celowi temu sprzyjać będą również uregulowania zawarte w art. 4b dotyczące przyznawania, zawieszania i cofania uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Ponadto dodaje się nowy rozdział 1 a „Nadzór nad uczelniami niepaństwowymi” i w art. 34a rozciąga się na te uczelnie stosowanie przepisów art. 31 ust.1 i 2 oraz określa się konsekwencje rażącego naruszenia przez uczelnię niepaństwową lub jej założyciela obowiązujących przepisów jak również utraty przez uczelnię uprawnień do prowadzenia wszystkich kierunków studiów (decyzja o likwidacji uczelni).

Nowym uregulowaniem jest przepis ust 6 tego artykułu dający ministrowi możliwość wydania decyzji zakazującej prowadzenia studiów wyższych bez zezwolenia. Zapis ten jest konieczny, z uwagi na występujące próby prowadzenia kształcenia na poziomie studiów wyższych przez różnego typu jednostki edukacyjne nie mające statusu szkoły wyższej lub osoby prywatne.

Uwzględniając postulaty środowisk akademickich proponuje się dokonanie zmiany w art. 47 i 64 i zapewnienie możliwości uczestnictwa w senacie i radzie wydziału przedstawicieli uczestników studiów doktoranckich, co wydaje się uzasadnione znacznym wzrostem ich liczby i coraz szerzej występującą tendencją wzrastającego udziału doktorantów w realizacji procesu dydaktycznego.

W przedkładanym projekcie proponuje się zamieszczenie przepisów mających wpływ na status nauczycieli akademickich. I tak w art. 103 zawarte jest ograniczenie podejmowania przez mianowanego nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej. Proponuje się, aby podjęcie dodatkowego zatrudnienia i wymienionej działalności poprzedzone było zgodą rektora, a warunki jej udzielania i cofania określał senat uczelni. W przypadku rektora zgodę będzie wyrażał senat. Obowiązek uzyskania zgody nie dotyczyłby jednak osób podejmujących zatrudnienie w urzędach administracji publicznej, w organach towarzystw naukowych i zawodowych, organach wymiaru sprawiedliwości oraz zespołach doradczych organów władzy i administracji publicznej, a także we władzach PAN i PAU.

Proponuje się również nowe zasady ustalania wynagrodzeń nauczycieli akademickich, przewidując możliwość zawierania zbiorowego układu pracy, co umożliwi uczelniom kreowanie systemów wynagrodzeń w zależności od posiadanych środków i przyjętych zasad polityki płacowej i zatrudnieniowej. W uczelniach, w których nie został zawarty układ zbiorowy pracy lub regulamin wynagradzania warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla nauczycieli akademickich określi w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy i polityki społecznej.

W nowym brzmieniu art. 105 zasady ubezpieczeń społecznych nauczycieli akademickich zostały dostosowane do przepisów powszechnie obowiązujących. Nauczyciele akademiccy za czas choroby i innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy będą otrzymywali wynagrodzenie, zasiłek chorobowy oraz inne zasiłki i świadczenia na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Ponadto zachowana została zasada, zgodnie z którą wynagrodzenie rektora ustalać będzie właściwy minister.

Wyrazem realizacji prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, zawartego w art. 45 Konstytucji RP jest nowe brzmienie art. 135 oraz ust. 3 art. 171 dotyczący możliwości składania przez nauczycieli akademickich i studentów odwołań i skarg od prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych odpowiednio do Sądu Apelacyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Zgodnie z wykładnią Trybunału Konstytucyjnego nadano nowe brzmienie art. 161 stanowiącego, iż w indywidualnych sprawach studenckich, a także w

sprawach nadzoru nad działalnością organizacji i samorządu studenckiego decyzje podjęte przez rektora w pierwszej instancji są ostateczne i służy na nie skarga do NSA.

W ustawie o wyższych szkołach zawodowych proponuje się skreślenie przepisów dotyczących Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego, z uwagi na utworzenie jednolitego i powszechnego systemu akredytacji i oceny jakości kształcenia. I tak Akademicka Komisja Akredytacyjna opiniować będzie wnioski o założenie uczelni zawodowej i prowadzić sprawy wynikające z akredytacji i oceny jakości kształcenia, analogicznie jak ma to miejsce w przypadku uczelni działających na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustalać będzie warunki, jakim odpowiadać powinna uczelnia zawodowa, aby utworzyć i prowadzić kierunek lub specjalność zawodową oraz wymagania kadrowe niezbędne do prowadzenia kształcenia.

Warunki wynagradzania i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelniach zawodowych uregulowane są analogicznie, jak w ustawie o szkolnictwie wyższym.

W art. 3 została zaproponowana zmiana ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, mająca na celu wyłączenie jej stosowania w odniesieniu do szkół wyższych. W opinii MEN, którą podziela Minister Pracy i Polityki Społecznej, interpretacja przepisów wymienionej ustawy nasuwa trudności, w kontekście przepisów szczegółowych regulujących status pracowników uczelni.

Trudności związane z zastosowaniem przepisów powołanej ustawy łączą się zarówno z ustaleniem, których spośród pracowników szkół wyższych, jak też jakich składników ich wynagrodzenia ustawa ta dotyczy. Zgodnie z art. 2 pkt 1 i 2 ustawa ta ma zastosowanie do osób, które zostały zatrudnione specjalnie w celu zarządzania danym podmiotem oraz do ich zastępców i głównych księgowych. Tymczasem w przypadku rektora czy prorektorów, będących nauczycielami akademickimi, akty ich mianowania nie ulegają zmianie z chwilą dokonania wyboru, nie podpisuje się też dodatkowych umów o zarządzanie uczelnią, a jedynie ich wynagrodzenie zostaje podwyższone o dodatek funkcyjny. Ponadto, co należy podkreślić, w świetle art. 46 i 60 ust 1 i 4 ustawy o szkolnictwie wyższym oraz art. 31 i 38 ust 4 i 5 ustawy o wyższych szkołach zawodowych rektor i prorektor nie są osobami zatrudnianymi w celu kierowania lub zarządzania uczelnią, lecz są pracownikami wybieranymi spośród zatrudnionych w uczelni nauczycieli akademickich do pełnienia funkcji kierowniczych - są wybieranymi jednoosobowymi organami uczelni. Przepisy tej ustawy powinny mieć także zastosowanie do kvestorów pełniących funkcję głównych księgowych, lecz nie powinno się ich stosować do dyrektorów administracyjnych i kanclerzy – nie zaliczają się oni bowiem do żadnej z grup pracowników wymienionych w art. 2. Tymczasem dyrektor administracyjny i

kanclerz są zwierzchnikami kwestorów. Ponadto krąg osób kierujących podmiotami prawnymi został zdefiniowany w art. 2 omawianej ustawy, jednakże mimo wysokiego stopnia szczegółowości definicji nie ma wśród wymienionych tam osób pracowników pełniących funkcje o tak specyficznych nazwach i istocie jak: rektor, prorektor, kanclerz, dyrektor administracyjny czy wreszcie kwestor.

Ograniczeniu z mocy ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi podlegają wszystkie wypłacane miesięcznie wynagrodzenia przysługujące pracownikowi w związku ze świadczeniem pracy lub usług związanych z zarządzaniem na rzecz podmiotu, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub rodzaju i treści umowy cywilnoprawnej. Tu pojawia się poważna trudność ponieważ rektor i prorektor uzyskują ustalone na mocy ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o wyższych szkołach zawodowych wynagrodzenia należne nauczycielom akademickim, a w związku z pełnieniem przez nich funkcji kierowniczej otrzymują dodatek funkcyjny, którego maksymalna wysokość, w odniesieniu do rektora, wynosi obecnie 4 300zł. Za taką interpretacją przemawia także fakt, iż powołanie nauczyciela akademickiego do pełnienia funkcji rektora lub prorektora nie łączy się ze zwolnieniem tych pracowników z obowiązków dydaktycznych i naukowych przewidzianych dla nauczycieli akademickich odpowiednimi ustawami. Należy mieć również na względzie, iż omawiana ustawa z założenia kierowana jest do podmiotów prawnych, celem działania których jest zysk, a uczelnie, w zasadzie, są jednostkami non profit.

Natomiast art. 4 – 11 zawierają regulacje mające na celu dostosowanie działalności uczelni i pracowników do postanowień znowelizowanej ustawy.

Podstawowe skutki finansowe dla budżetu państwa związane z wdrożeniem rozwiązań zaproponowanych w projekcie nowelizowanych ustaw wiązać się będą z:

- finansowaniem zadań Akademickiej Komisji Akredytacyjnej, a zwłaszcza z funkcjonowaniem jej zespołów;
- proponowaną trój etapową poprawą poziomu wynagrodzeń nauczycieli akademickich w okresie do września 2003 r..

Projekt ustawy przewiduje finansowanie funkcjonowania Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Akademickiej Komisji Akredytacyjnej z budżetu państwa w ramach części budżetowej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w dziale „Szkolnictwo wyższe”.

Środki budżetowe na finansowanie obsługi zadań Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego są dotychczas uwzględniane w budżecie tego ministra. W budżecie na rok 2001 planuje się na ten cel kwotę 375 tys. zł. Dodatkowe skutki finansowe w dziale „Szkolnictwo wyższe” wiązać się będą z podjęciem finansowania Akademickiej Komisji Akredytacyjnej, liczącej do 70 członków w dziesięciu zespołach, którzy będą się zajmowali pracami akredytacyjnymi. Przewiduje się wprowadzenie wynagrodzeń o charakterze zryczałtowanym dla

przewodniczącego i sekretarza Komisji oraz dla przewodniczącego Rady Głównej, jak również wynagrodzeń za udział w posiedzeniach, zarówno dla członków Rady, jak i Komisji – na zasadach stosowanych aktualnie w Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Finansowane będą także procedury akredytacyjne oraz przygotowanie recenzji i opinii. Skutki finansowe z powyższych tytułów szacuje się w kwocie 2.784 tys. zł w skali rocznej (w warunkach 2001r.). Finansowanie budżetowe procedur akredytacyjnych dotyczyć będzie zadań związanych z dokonywaniem ocen kształcenia oraz poziomu działalności dydaktycznej w szkołach wyższych, a także wyrażania opinii w sprawach tworzenia przez uczelnie filii i wydziałów zamiejscowych.

Zapewnienie obsługi administracyjnej Rady oraz nowo utworzonej Komisji wiązać się będzie z potrzebą zatrudnienia, dodatkowo, około 15 osób w ramach działu „Administracja publiczna” w budżecie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, a więc na poziomie porównywalnym z zatrudnieniem w obsłudze zadań Centralnej Komisji. Wydatki z tego tytułu, obejmujące wydatki płacowe oraz wydatki rzeczowe, szacuje się w ujęciu całorocznym na poziomie 642 tys. zł (w warunkach 2001r.). Łączne skutki finansowe w ujęciu całorocznym z omawianych tytułów kształtować się będą na poziomie 3.426 tys. zł. Zakłada się, że skutki finansowe w tym zakresie wystąpią w budżecie 2002r.

Proponowane w projekcie nowelizacji ustaw rozwiązania dotyczą również poprawy poziomu wynagrodzeń nauczycieli akademickich, będących pracownikami cywilnymi szkolnictwa wyższego, finansowanych z budżetu państwa w ramach działu 803 „Szkolnictwo wyższe”, w okresie do roku 2003 w oparciu o regulacje wynikające z ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej i zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.) jednakże w sposób odmienny niż obecnie stosowane reguły.

W świetle ustawy do kształtowania wynagrodzeń pracowników cywilnych w państwowym szkolnictwie wyższym stosowane są regulacje dotyczące osób nie objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, przewidujące coroczną waloryzację ich wynagrodzeń średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym w ustawie budżetowej na dany rok, obejmującą również podwyższenie wynagrodzeń od 1 stycznia danego roku. Według tej reguły określono łączny planowany poziom wynagrodzeń pracowników cywilnych szkolnictwa wyższego w 2001 r., zarówno w odniesieniu do nauczycieli akademickich, jak i do pozostałych pracowników cywilnych szkół wyższych nie będących nauczycielami akademickimi, wraz z podwyżką z wyrównaniem od 1 stycznia br. – bez wyodrębnienia planowanych wynagrodzeń dla tych grup pracowniczych, co następuje na szczeblu uczelni.

Proponowane rozwiązanie dotyczące tylko nauczycieli akademickich, przewiduje trój etapową poprawę ich wynagrodzeń obejmującą dodatkową podwyżkę od 1 września 2001 r. oraz następne podwyżki od 1 września 2002 r. oraz 1 września 2003 r., w relacji do kwoty bazowej określonej corocznie w ustawie budżetowej dla pracowników wymienionych w art. 5 pkt. 1 lit. a) wspomnianej ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. W latach 2002 i 2003 nauczyciele akademicki nie byłiby więc objęci podwyżką od 1 stycznia danego roku według przedstawionej wyżej reguły, natomiast wynagrodzenia pracowników cywilnych nie będących nauczycielami akademickimi w dalszym ciągu będą waloryzowane corocznie od 1 stycznia według tej reguły.

Wspomniana kwota bazowa traktowana jest jako punkt odniesienia do trój etapowej poprawy relacji przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych w grupie nauczycieli akademickich, przy uwzględnieniu również skali relacji, zarówno kwoty bazowej jak i przeciętnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich, do poziomu prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej, które również jest określone w corocznych ustawach budżetowych.

W ustawie budżetowej na rok 2001 w art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. a) wspomnianą kwotę bazową określono w 2001 r. w wysokości 1.603,56 zł, zaś w art. 21 prognozowane na 2001 r. przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej określono w wysokości 2.094 zł.

W warunkach ustawy budżetowej na rok 2001 relacja prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej do podanej kwoty bazowej kształtuje się więc jak 130,6:100,0.

W uzasadnieniu (z listopada 2000 r.) do projektu ustawy budżetowej na rok 2001 zaprezentowano również projekcję przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego prognozowanego w gospodarce narodowej w odniesieniu do 2002 r. (2.282 zł) i do 2003 r. (2.457 zł), nie ma natomiast takiej projekcji dla lat 2002 i 2003 w zakresie wspomnianej kwoty bazowej.

W tych uwarunkowaniach projekcja poprawy relacji przeciętnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich do kwoty bazowej w horyzoncie do 2003 r. musi być dokonywana w ujęciu statycznym – na podstawie z roku 2001, a więc bez uwzględnienia wzrostu poziomu i dynamiki kwoty bazowej w następnych dwu latach. W tej sytuacji projekcja szacunku skutków finansowych z tytułu proponowanej poprawy wynagrodzeń nauczycieli akademickich dotyczy warunków z roku 2001. Skutki te w latach 2002 i 2003 będą musiały być urealnione do poziomu wzrostu kwoty bazowej określonej w ustawach budżetowych, kolejno w tych latach.

Punktem wyjścia dla podjęcia w obecnym roku trój etapowej poprawy wynagrodzeń nauczycieli akademickich jest propozycja wykorzystania na rzecz tej poprawy części rezerwy celowej nr 71 ujętej w ustawie budżetowej na rok 2001 z dnia 1 marca 2001 r. jako: „środki na zwiększenie dotacji dla szkół wyższych (w tym dla Wyższych Szkół Morskich w Szczecinie i Gdyni – 8.000 tys. zł)” w kwocie 177.670 tys. zł. Z tej kwoty przewiduje się wydzielenie środków w wysokości 130.000 tys. zł na sfinansowanie budżetowe proponowanej do wprowadzenia od 1 września br., a więc w skali 4 miesięcy 2001 r. podwyżki wynagrodzeń, wraz z pochodnymi, tylko tej grupy pracowników cywilnych szkolnictwa wyższego.

Dla oszacowania skutków finansowych (w warunkach 2001 r.) z tytułu trój etapowej poprawy w horyzoncie września 2003 r. wzięto pod uwagę następujące założenia:

1. Sukcesywna poprawa poziomu i relacji wynagrodzeń nauczycieli akademickich obejmować będzie obszar działu 803 „Szkolnictwo wyższe”, a więc łącznie z nauczycielami akademickimi w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim oraz Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, tj. w uczelniach, w których wydatki na wynagrodzenia są dotowane z budżetu państwa oraz z cywilnymi nauczycielami akademickimi w wyższych szkołach wojskowych (w 4 akademiach wojskowych i 4 wyższych szkołach oficerskich) i Szkole Głównej Służby Pożarniczej ;
2. W podanym obszarze działu 803 „Szkolnictwo wyższe” w 2001 r. obejmującym w 2001 r. – w ujęciu planistycznym:
 - zatrudnienie pracowników cywilnych w liczbie 142.368 etatów (łącznie z planowanymi etatami przewidzianymi w rezerwie celowej nr 19 w ustawie budżetowej na rok 2001 dotyczącej „tworzenia i funkcjonowania wyższych szkół zawodowych”);
 - planowane wynagrodzenia (obejmujące wynagrodzenia osobowe i podwyżkę od 1 stycznia br. oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne) w łącznej kwocie 3.446.019 tys. zł,
 - sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi sumarycznie w kwocie 4.298.021 tys. zł (przy dotychczasowym stopniu finansowania budżetowego tych wydatków płacowych na poziomie 96,1% w uczelniach cywilnych), w ramach dotacji i środków budżetowych zaplanowanych dla szkół wyższych

wydzielono kalkulacyjnie zatrudnienie i wynagrodzenia dotyczące nauczycieli akademickich na podstawie proporcji udziałowych wynikających z wykonania 2000 r.

Wydzielenie to – stanowiące założenie bazowe do określenia dalszych skutków finansowych – przewiduje w 2001 r. w grupie nauczycieli akademickich:

- zatrudnienie na poziomie 74.540 etatów (52,4% globalnego zatrudnienia pracowników cywilnych w szkołach wyższych);
- wynagrodzenia w kwocie 2.192.020 tys. zł (63,6% łącznych wynagrodzeń pracowników cywilnych w szkołach wyższych);
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 2.733.980 tys. zł (również 63,6% łącznych wydatków płacowych szkół wyższych).

W 2002 r. uwzględniono wzrost zatrudnienia nauczycieli akademickich do poziomu 74.926 etatów z tytułu kontynuacji procesu rozwoju państwowych uczelni zawodowych. Założono natomiast utrzymanie tego poziomu zatrudnienia nauczycieli akademickich w 2003 r.

3. Przyjęto założenie, że trój etapowa poprawa poziomu wynagrodzenia nauczycieli akademickich będzie, wraz z pochodnymi, w pełni finansowana ze środków budżetowych.
4. Określono rozdysponowanie bazowe w 2001 r. podanych wielkości zatrudnienia nauczycieli akademickich oraz kwot wynagrodzeń, a w konsekwencji przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych i ich relacji do wspomnianej kwoty bazowej w ujęciu grup stanowisk w ramach grupy nauczycieli akademickich, z wyodrębnieniem grup:
 - profesorów (na stanowiskach profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych z tytułem naukowym bądź stopniem naukowym, profesorów w wyższej szkole zawodowej);
 - adiunktów (łącznie z docentami i starszymi wykładowcami);
 - asystentów (łącznie z wykładowcami, lektorami oraz instruktorami).

Podstawą określenia założeń bazowych na 2001 r. w tym zakresie, a dotyczących struktury zatrudnienia oraz międzystanowiskowych relacji poziomów wynagrodzeń i relacji przeciętnych wynagrodzeń były dane z wykonania zatrudnienia i wynagrodzeń za 2000 r. wynikające z rocznego sprawozdania GUS o symbolu Z-06 „Sprawozdanie o zatrudnieniu, wynagrodzeniach i czasie pracy” wraz z załącznikiem dotyczącym zatrudnienia i wynagrodzeń nauczycieli akademickich. Posłużyły one do ekstrapolacji na 2001 r. struktury stanowiskowej zatrudnienia w grupie nauczycieli akademickich oraz międzystanowiskowych relacji na warunki planistyczne 2001 r., a więc w odniesieniu do wynagrodzeń nauczycieli akademickich, które powinny mieć zapewnione finansowanie budżetowe.

Należy przy tym wyjaśnić, że wykonanie za 2000 r. w zakresie faktycznego poziomu zatrudnienia było niższe od założeń kalkulacyjnych na ten rok. Natomiast wykonanie wynagrodzeń (osobowych oraz z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego), a więc i przeciętnych wynagrodzeń, było wyższe od założeń planistycznych, gdyż obejmowało wypłaty ponadplanowe finansowane z przychodów pozadotacyjnych uczelni. Poziom wynagrodzeń i przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych w 2000 r. w poszczególnych grupach pracowniczych uczelni finansowanych ze środków budżetowych oraz przychodów pozadotacyjnych był wyższy od wynagrodzeń planowanych na 2001 r. z uwzględnieniem waloryzacji inflacyjnej na poziomie 7,6%, przewidzianych do sfinansowania budżetowego, przy zastosowaniu wspomnianego stopnia sfinansowania dotacyjnego wydatków płacowych uczelni cywilnych.

5. Przyjęto założenie, że poprawa poziomu przeciętnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich i ich relacji do wspomnianej kwoty bazowej dokonywana będzie w ramach trzech etapów, w stosownych proporcjach poprzez podwyżki wynagrodzeń od: 1 września 2001 r., 1 września 2002 r. i 1 września 2003 r. Jako docelowy punkt odniesienia przyjęto osiągnięcie od dnia 1 września 2003 r. relacji przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w grupie asystentów do kwoty bazowej na poziomie 130,6%.

W warunkach wspomnianej uprzednio relacji z 2001 r. między kwotą bazową a prognozowanym przeciętnym wynagrodzeniem miesięcznym w gospodarce narodowej docelowa relacja przeciętnego wynagrodzenia asystentów (w stosunku do kwoty bazowej) jest adekwatna do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2001 r.

Równolegle założono proporcjonalną poprawę relacji przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych w grupach profesorów oraz adiunktów w stosunku do kwoty bazowej przy zachowaniu międzystanowiskowych relacji płacowych pomiędzy trzema wspomnianymi grupami nauczycieli akademickich wynikających z założeń bazowych 2001 r.

W świetle przedstawionych założeń planistycznych projekcję kształtowania poziomu zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych w omawianych grupach zatrudnienia nauczycieli akademickich oraz relacji tych przeciętnych wynagrodzeń do kwoty bazowej w ramach kolejnych etapów poprawy wynagrodzeń od września danego roku w latach 2001-2003 prezentuje załączone zestawienie.

Należy zaznaczyć, że z uwagi na proponowane terminy podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli akademickich (od września danego roku) przeciętne wynagrodzenia w ujęciu średniorocznym, a w konsekwencji również ich relacje do kwoty bazowej w latach 2001-2003 będą niższe. Pełny

docelowy skutek poprawy relacji zostanie osiągnięty w 2004 r. w ramach tzw. skutków przechodzących rzutujących na kształtowanie wynagrodzeń nauczycieli akademickich w 2004 r.

6. Przy uwzględnieniu przedstawionych przesłanek i założeń szacunek skutków finansowych – w warunkach 2001 r. – dla budżetu państwa z tytułu trój etapowej poprawy poziomu wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) nauczycieli akademickich wyniesie:

- w 2001 r. – 130.000 tys. zł (skutki 4 miesięczne od 1.IX.2001 r.),
- w 2002 r. – 367.571 tys. zł (skutki przechodzące 8 miesięczne podwyżki od 1.IX.2001 r.- 260.000 tys. zł, skutki wzrostu zatrudnienia – 14.687 tys. zł i 4 miesięczne skutki podwyżki od 1.IX.2002 r. – 92.884 tys. zł),
- w 2003 r. – 277.963 tys. zł (skutki przechodzące 8 miesięczne podwyżki od 1.IX.2002 r.- 185.768 tys. zł, i 4 miesięczne skutki podwyżki od 1.IX.2003 r. – 92.195 tys. zł).

Łącznie szacunek skutków finansowych w okresie od 1.IX.2001 r. do 31.XII.2003 r. wyniesie 775.534 tys. zł. Ponadto w 2004 r. wystąpią 8 miesięczne skutki z tytułu podwyżki wynagrodzeń od 1.IX.2003 r. wynoszące 184.390 tys. zł.

Sumarycznie skutki finansowe trój etapowej poprawy wynagrodzeń nauczycieli akademickich, w ujęciu przyrostu wydatków w relacji do roku poprzedniego szacuje się na kwotę 959.924 tys. zł.

Natomiast szacunek całkowitych skutków finansowych poprawy wynagrodzeń nauczycieli akademickich w okresie lat 2001 – 2004, w ujęciu uwzględniającym narastające skutki całoroczne w poszczególnych latach tego okresu, przedstawia się następująco:

- w 2001 r. – 130.000 tys. zł,
- w 2002 r. – 497.571 tys. zł (130.000 tys. zł + 367.571 tys. zł),
- w 2003 r. – 775.534 tys. zł (130.000 tys. zł + 367.571 tys. zł + 277.963 tys. zł),
- w 2004 r. – 959.924 tys. zł (130.000 tys. zł + 367.571 tys. zł + 277.963 tys. zł + 184.390 tys. zł).

W przedstawionym ujęciu szacunek projekcji skutków finansowych poprawy wynagrodzeń nauczycieli akademickich w okresie lat 2001 – 2004 kształtuje się na poziomie 2.363,0 mln zł.

Ponadto w 2001r. wystąpią skutki finansowe związane z podwyższeniem wynagrodzeń nauczycieli akademickich w zakresie określonym rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych z dnia 30 stycznia 2001r. w sprawie wysokości wynagrodzenia członków zespołów

Komitetu Badań Naukowych, członków zespołów opiniodawczo – doradczych i sekcji specjalistycznych oraz recenzentów i ekspertów powoływanych przez organy Komitetu Badań Naukowych (Dz. U. Nr 13, poz. 122), gdyż stawki tych wynagrodzeń są relacjonowane do maksymalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich, przewidzianej dla stanowiska profesora zwyczajnego zatrudnionego w uczelni. Wydatki na te wynagrodzenia finansowane są w ramach działu 730 „Nauka”.

W podobnym ujęciu, w relacji do maksymalnego wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego, ustalane są wynagrodzenia członków Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, finansowane w ramach działu 803 „Szkolnictwo wyższe”.

Skutki wzrostu wynagrodzeń, w przedstawionym zakresie relacji, za okres czterech miesięcy 2001r., od września bieżącego roku szacowane są na kwotę około 350 tys. zł.

Proponuje się, aby skutki te w obecnym roku zostały również sfinansowane w ciężar wymienionej rezerwy celowej nr 71, ujętej w ustawie budżetowej na 2001r. W latach następnych będą ujmowane odpowiednio w budżetach działu 730 „Nauka” oraz 803 „Szkolnictwo wyższe”.

Należy podkreślić, że jak zaznaczono uprzednio, prezentowane powyżej skutki finansowe oszacowane w warunkach 2001 r. W latach 2002 i 2003 będą odpowiednio wyższe w zależności od poziomu wspomnianych kwot bazowych, które zostaną przyjęte w kolejnych ustawach budżetowych.

Projekt ustawy był przedłożony do konsultacji związkom zawodowym działającym w obszarze szkolnictwa wyższego, Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz konferencjom rektorów. Sekretarz Komitetu Integracji Europejskiej wyraził opinię, iż przedkładany projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekcja poprawy poziomu przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych cywilnych nauczycieli akademickich w latach 2001 - 2003 (od 1 września danego roku)												
	2001 r.			Od 1.IX.2001 r. - projekcja			Od 1.IX.2002 r. - projekcja			Od 1.IX.2003 r. - projekcja		
	Założenia bazowe			Od 1.IX.2001 r. - projekcja								
Wyszczególnienie	Zatrudnie- nie	Przeciętne wynagro- dzenie**)	Relacja do kwoty bazowej*)	Przeciętne wynagro- dzenie**)	Do Kwoty Bazowej*)	Zatrudnie- nie	Przeciętne wynagro- dzenie**)	Relacja do kwoty bazowej*)	Zatrudnie- nie	Przeciętne wynagro- dzenie**)	Relacja do kwoty bazowej*)	
	średnio- roczne (etaty)	m-czne (w zł)		m-czne (w zł)		średnio- roczne (etaty)	m-czne (w zł)		średnio- roczne (etaty)	m-czne (w zł)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Nauczyciele akademicy												
- razem	74 540	2 450,6	152,8	2 798,9	174,5	74 926	3 046,5	190,0	74 926	3 296,1	205,5	
- profesorowie	13 980	4 245,8	264,8	4 851,9	302,6	14 103	5 279,0	329,2	14 103	5 711,9	356,2	
- adiunkci	36 548	2 351,0	146,6	2 685,6	167,5	36 548	2 923,2	182,3	36 548	3 162,2	197,2	
- asystenci	24 012	1 557,1	97,1	1 776,1	110,8	24 275	1 934,9	120,7	24 275	2 094,2	130,6	
Kwota bazowa ^{x)} z 2001 r.	X	1 603,56	100,0	1 603,56	100,0	x	1 603,56	100,0	x	1 603,56	100,0	

⁾ ustalona w art. 15 ust. 1 pkt. 2 lit. a w ustawie budżetowej na rok 2001 dla osób: zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych, sądowych kuratorów zawodowych, komorników sądowych, asesorów i aplikantów sądowych i prokuratorów, funkcjonariuszy służby celnej;

^{**)} wynikające z planowanych wynagrodzeń, a więc bez ponadplanowych wynagrodzeń finansowanych z przychodów pozadotacyjnych szkół wyższych.

SEKRETARZ
KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr.Min.JSW / 1049 /2001/DHP-cb

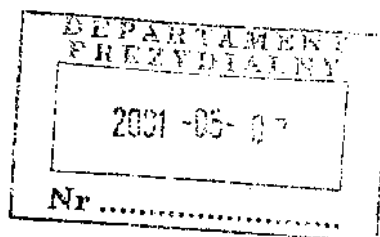
Warszawa, 7.05. 2001

Pani
Jolanta Rusiniak
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym nowym tekstem projektu ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (pismo nr RM-10-38-01), uprzejmie informuję, iż opinia o zgodności ww. regulacji z prawem Unii Europejskiej została wyrażona przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej, w dniu 22 marca 2001 roku (pismo nr Sekr.Min.JSW/628/2001/DHP-eb). Jednocześnie, w związku ze zmianami wprowadzonymi do nowego tekstu ww. projektu ustawy, pozwalam sobie stwierdzić, iż nie zmieniają one konkluzji ww. opinii.

W załączeniu przekazuję kopię ww. opinii.

Z poważaniem,

2 4
SEKRETARZ
Komitetu Integracji Europejskiej
Jacek Saryusz-Wolski
Sekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Edmund Wittbrodt
Minister Edukacji Narodowej

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr.Min.JSW / 628 / 2001 / DHP-eb

Warszawa, 22.05. 2001

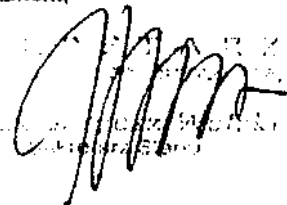
Pan
Edmund Wittbrodt
Minister Edukacji Narodowej

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (pismo nr DP-0151-37/01/AB), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Jacek Saryusz-Wolski
Sekretarz Komitetu Integracji Europejskiej

Do uprzejmej wiadomości

Pani Jolanta Kusiniak

p.o. Sekretarza Rady Ministrów

PROJEKT

**Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej
z dnia**

**w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody
jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania.**

Na podstawie art. 119 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z 1991 r. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, Nr 63, poz. 314, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509, Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz. 34, Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1115 i 1118, z 2000r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314 oraz z 2001r. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Do okresów uprawniających pracownika uczelni do nagrody jubileuszowej, zwanej dalej „nagrodą”, wlicza się okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli na podstawie przepisów odrębnych podlegają wliczeniu do okresów pracy, od których zależą uprawnienia pracownicze.
2. Pracownikowi uczelni pozostającemu jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy okresy uprawniające do nagrody ustala się odrębnie dla każdego stosunku pracy.

§ 2

1. Pracownik nabywa prawo do nagrody w uczelni zatrudniającej go w dniu, w którym upływa okres uprawniający go do nagrody.
2. Wypłata nagrody powinna nastąpić niezwłocznie po nabyciu do niej prawa.
3. Pracownik uczelni jest obowiązany udokumentować swoje prawo do nagrody, jeżeli w jego aktach osobowych brak jest odpowiedniej dokumentacji.

§ 3

1. Podstawę do obliczenia wysokości nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli jest to dla pracownika korzystniejsze – wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty.
2. Nagrodę oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.
3. W razie nabycia przez pracownika prawa do nagrody po zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę obliczenia nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w okresie przepracowanym po tej zmianie. Jeżeli pracownik nabył prawo do nagrody będąc zatrudniony w innym wymiarze czasu pracy niż w dniu jej wypłaty, podstawę obliczenia nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi bezpośrednio przed zmianą wymiaru czasu pracy.

§ 4

W przypadku rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, pracownikowi uczelni, któremu do nabycia prawa do nagrody brakuje mniej niż 12 miesięcy licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy.

§ 5

1. Pracownik, który w związku z wejściem w życie przepisów umożliwiających zaliczenie do okresu pracy okresów dotychczas nie podlegających uwzględnieniu przy nabywaniu prawa do nagrody osiągnął dłuższy staż pracy, nabywa prawo do nagrody w dniu wejścia w życie tych przepisów.
2. Jeżeli w przypadku zaliczenia okresów, o których mowa w ust. 1, osiągnięty okres pracy uprawnia do dwóch lub więcej nagród, pracownikowi uczelni wypłaca się tylko jedną nagrodę – najwyższą.
3. W razie nabycia prawa do nagrody wyższego stopnia w ciągu 12 miesięcy od dnia nabycia prawa do poprzedniej nagrody, w związku z zaliczeniem okresów pracy, o których mowa w ust. 1, pracownikowi przysługuje wyłącznie wyrównanie do wysokości nagrody wyższej.
4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do pracownika, który w związku z udokumentowaniem okresu zaliczalnego do okresów, o których mowa w § 1 ust. 1 nabył prawo do nagrody wyższego stopnia przed dniem nabycia prawa do nagrody niższego stopnia ustalonego na podstawie dotychczas udokumentowanych okresów albo nabędzie je nie później niż w ciągu 12 miesięcy od tego dnia.

§ 6

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Wydanie nowego rozporządzenia w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania wynika z konieczności realizacji delegacji zawartej w art. 119 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym.

Dotychczas obowiązujące przepisy zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M. P. Nr 44, poz. 358) straciły moc na podstawie art. 1 pkt 74 ustawy z dnia 2 lutego 1996r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110, z późn.zm.).

W projekcie nie wprowadza się istotnych zmian w stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów.

Wejście w życie rozporządzenia nie powoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2001 r.

**w sprawie warunków, jakim powinna odpowiadać uczelnia zawodowa,
aby utworzyć i prowadzić kierunek lub specjalność zawodową.**

Na podstawie art. 4 a ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz.590, z 1998 r. Nr 106, poz.668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314 oraz z 2001 r. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Uczelnia zawodowa może utworzyć i prowadzić kierunek lub specjalność zawodową, jeżeli:

- 1) przedstawi koncepcję kształcenia zawodowego w ramach kierunku lub specjalności zawodowej, zawierającą w szczególności bliższe określenie sylwetki przyszłego absolwenta,
- 2) przedstawi plany studiów i programy nauczania gwarantujące realizację koncepcji kształcenia zawodowego:
 - a) obejmujące okres co najmniej 6 semestrów zajęć dydaktycznych oraz odrębnie co najmniej 15 tygodni praktyki,
 - b) przewidujące na studiach dziennych co najmniej 2200 godzin zajęć dydaktycznych, bez praktyki zawodowej,
 - c) przewidujące na studiach wieczorowych i zaocznych nie mniej niż 80% godzin zajęć dydaktycznych i obejmujące ten sam zakres treści programowych, jaki przewidywany jest na studiach dziennych;
- 3) spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni, zwane dalej „minimum kadrowym”, oraz proporcji liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów, określone w § 3 - 6,
- 4) posiada bazę materialną i dydaktyczną zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, a w szczególności:
 - a) odpowiednią do liczby studentów ilość sal dydaktycznych, o właściwych rozmiarach i odpowiednio wyposażonych,
 - b) bibliotekę wyposażoną w literaturę zalecaną w ramach poszczególnych przedmiotów; w przypadku braku biblioteki uczelnianej w uczelni nowotworzonej należy przedstawić wiarygodne plany jej utworzenia w ciągu pierwszego roku działalności szkoły,
 - c) odpowiednią do liczby studentów ilość laboratoriów, pracowni i innych pomieszczeń dydaktycznych wyposażonych zgodnie z przeznaczeniem,
- 5) zapewnia odbycie przez studentów praktyk w wymiarze określonym w pkt 2 lit. a.

§ 2

Warunkiem utworzenia i prowadzenia kierunku lub specjalności zawodowej w państwowej uczelni zawodowej jest ponadto:

- 1) udokumentowanie zapotrzebowania regionalnego rynku pracy na absolwentów szkoły w planowanym zakresie kształcenia,
- 2) potwierdzone zaangażowanie organizacyjne i finansowe organów samorządu i społeczności lokalnej.

§ 3

Minimum kadrowe w uczelni zawodowej dla każdego kierunku studiów stanowi zatrudnienie, w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej:

- 1) czterech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, o specjalnościach naukowych, w których uzyskiwane są dyplomy na tym kierunku studiów,
- 2) sześciu nauczycieli akademickich, w tym co najmniej czterech posiadających stopień naukowy, o specjalnościach naukowych, w których uzyskiwane są dyplomy na tym kierunku studiów, posiadających udokumentowane doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym.

§ 4

Minimum kadrowe w uczelni zawodowej dla każdej specjalności zawodowej stanowi zatrudnienie, w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej:

- 1) dwóch nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, o specjalności naukowej, w której uzyskiwane są dyplomy na tych specjalnościach,
- 2) czterech nauczycieli akademickich, w tym co najmniej trzech posiadających stopień naukowy, o specjalnościach naukowych, w których uzyskiwane są dyplomy na tych specjalnościach, posiadających udokumentowane doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym.

§ 5

Osoby, o których mowa w § 3 i 4, mogą być zaliczone do minimum kadrowego nie więcej niż w dwóch uczelniach.

§ 6

Liczba studentów kształconych na kierunku lub specjalności zawodowej nie może przekraczać trzydziestokrotnej liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy.

§ 7

1. Uczelnie zawodowe utworzone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia i nie spełniające warunków określonych w rozporządzeniu, dostosują się do tych warunków nie później niż do dnia 1 października 2002 r.
2. Do wniosków o utworzenie uczelni zawodowych złożonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia i skierowanych przed tym dniem do zaopiniowania przez Komisję Akredytacyjną Wyższego Szkolnictwa Zawodowego i Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, stosuje się przepisy dotychczasowe. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 8

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W związku ze zmianą ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych, wprowadzoną w art. 4 a ust. 1 ustawy z dnia 2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr, poz.) pojawiła się konieczność wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego rozporządzenia określającego warunki, jakim powinna odpowiadać uczelnia zawodowa, aby utworzyć i prowadzić kierunek lub specjalność zawodową.

Dotychczas sprawy te regulowane były uchwałami Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego, którą w stosowne uprawnienia kompetencyjne wyposażyła ustawa z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia uwzględniają rozwiązania wypracowane przez Komisję Akredytacyjną. W stosunku do obecnie obowiązujących regulacji wprowadzono niewielkie modyfikacje dotyczące niezbędnej do uruchomienia kształcenia liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy oraz proporcji między nauczycielami akademickimi zatrudnionymi w pełnym wymiarze czasu pracy i studentami. Zmiany minimum kadrowego zostały podyktowane dążeniem do ujednoczenia wymagań kadrowych niezbędnych do prowadzenia kierunku lub specjalności w uczelniach funkcjonujących na podstawie cytowanej ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z póź. zm.). Ustalając proporcje liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów uwzględniono zarówno potrzebę zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia, jak i aktualną sytuację w uczelniach.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

PROJEKT**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia2001 r.

w sprawie warunków, jakim powinna odpowiadać uczelnia, aby utworzyć i prowadzić kierunek studiów oraz nazw kierunków studiów.

Na podstawie art. 4 a ust.2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385, z 1991 r. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 54, poz.254, Nr 63, poz. 314, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz.163, Nr 105, poz. 509, Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz. 34, Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1115 i 1118, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122 poz. 1314 oraz z 2001r. Nr....., poz.) zarządza się co następuje:

§ 1

1. Uczelnia może utworzyć i prowadzić kierunek studiów magisterskich, jeżeli odpowiada następującym warunkom:
 - 1) spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego nauczycieli akademickich oraz wymagania dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego do liczby studentów na danym kierunku studiów, określone w § 7.
 - 2) prowadzi badania naukowe w dyscyplinach odpowiadających danemu kierunkowi studiów,
 - 3) posiada bazę materialną, w tym lokalową i laboratoryjną oraz odpowiednio wyposażoną bibliotekę, umożliwiającą prowadzenie badań naukowych i zajęć dydaktycznych.
2. Warunkiem utworzenia i prowadzenia kierunku studiów magisterskich w uczelni niepaństwowej jest ponadto uzyskanie pozytywnej oceny kształcenia na poziomie studiów

zawodowych. Oceny tej nie dokonuje się przy tworzeniu kierunków: prawo, psychologia, weterynaria, analityka medyczna, lekarski i stomatologia.

3. Minimum kadrowe, o którym mowa w ust.1 pkt. 1, w przypadku uczelni państwowej wynosi:
 - 1) dla kierunków studiów wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia – zatrudnienie na podstawie mianowania co najmniej 8 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, reprezentujących specjalności wchodzące w zakres danego kierunku studiów, w tym co najmniej 5 reprezentujących specjalności, w których uzyskiwane są dyplomy na tym kierunku, z zastrzeżeniem ust. 4 i § 5,
 - 2) dla kierunków studiów wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia w poz. 1, 2, 4 – 9, 11 – 17, 19 – 21, - zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 5 nauczycieli akademickich, a dla kierunków wymienionych w poz. 3, 10 i 18 – zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 3 nauczycieli akademickich, posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego albo kwalifikacje II stopnia, w tym co najmniej 1 osoby z tytułem naukowym profesora, reprezentujących dyscyplinę artystyczną związaną z zakresem programu danego kierunku studiów,
 - 3) dla kierunków studiów wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia – zatrudnienie na podstawie mianowania co najmniej 5 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, reprezentujących specjalności wchodzące w zakres danego kierunku studiów, w tym co najmniej 3 reprezentujących specjalności, w których uzyskiwane są dyplomy na tym kierunku, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Do minimum kadrowego, o którym mowa w ust. 3, mogą być również wliczani , tylko w jednej uczelni państwowej, i nie dłużej niż do końca roku akademickiego, w którym ukończyli 70 lat życia, nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, po nabyciu uprawnień emerytalnych.

§ 2

Wymagania, o których mowa w § 1 ust. 3, stosuje się odpowiednio do uczelni niepaństwowych, z tym że do minimum kadrowego w tych uczelniach mogą być zaliczeni tylko nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, dla których uczelnia niepaństwowa stanowi podstawowe miejsce pracy.

§ 3

1. Uczelnia może utworzyć i prowadzić kierunek studiów wyższych zawodowych, jeżeli spełnia minimum kadrowe, które stanowi:
 - 1) w przypadku kierunków studiów wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 5 - zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 4 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 6 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora i posiadających udokumentowany dorobek praktyczny, reprezentujących specjalności odpowiadające profilom dyplomowania danego kierunku studiów,
 - 2) w przypadku kierunków studiów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia w poz. 1,2, 4-17 oraz 19-21 - zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 3 nauczycieli akademickich, a dla kierunków wymienionych w poz. 3 i 18 – zatrudnienie co najmniej 2 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego albo posiadających kwalifikacje II stopnia, w tym co najmniej 1 osoby z tytułem naukowym profesora, reprezentujących dyscyplinę artystyczną związaną z zakresem programu danego kierunku studiów,
 - 3) w przypadku kierunków studiów wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia - zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 2 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 3 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora i posiadających udokumentowany dorobek praktyczny, reprezentujących specjalności odpowiadające profilom dyplomowania danego kierunku studiów.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą być wliczone do minimum kadrowego nie więcej niż w dwóch uczelniach.

§ 4

Jeżeli dany kierunek studiów prowadzony jest przez więcej niż jedną jednostkę organizacyjną uczelni, w tym także zamiejscową, warunki o których mowa w § 1 - 3 muszą być spełnione odrębnie przez każdą jednostkę.

§ 5

Warunkiem utworzenia i prowadzenia kierunku studiów filologia jest zatrudnienie, wśród osób o których mowa w § 1 ust. 3 pkt. 1 i w § 3 ust. 1 pkt.1, co najmniej 1 nauczyciela akademickiego reprezentującego język obcy, który jest przedmiotem studiów.

§ 6

1. Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 1 ust.3, pkt. 1 oraz w § 3, ust.1 pkt.1,
 - 1) w przypadku kierunków: nawigacja oraz mechanika i budowa maszyn, w wyższych szkołach morskich, wlicza się również nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego i posiadających stopień naukowy doktora oraz najwyższy stopień morski kapitana żeglugi wielkiej lub starszego mechanika okrętowego,
 - 2) w przypadku kierunku architektura i urbanistyka wlicza się również nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora nadzwyczajnego, w trybie art.81 ustawy z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym .
2. Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 1 ust. 3 i 4, mogą być wliczeni nie więcej niż dwaj, a w przypadku wyższych studiów zawodowych – nie więcej niż jeden cudzoziemiec, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora w zakresie specjalności wchodzącej w zakres danego kierunku, o ile zostaną oni zatrudnieni w jednostce prowadzącej kierunek studiów, w pełnym wymiarze czasu pracy na okres co najmniej dwu lat.

§ 7

1. Stosunek liczby nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego do liczby studentów wszystkich systemów studiów wyższych na danym kierunku nie może być mniejszy niż:
- 1) 1 : 20 - dla kierunków studiów artystycznych,
 - 2) 1 : 200 - dla kierunków studiów ekonomicznych ,
 - 3) 1 : 120 - dla kierunków studiów humanistycznych i społecznych , z tym że dla kierunku studiów filologia - 1 : 50,
 - 4) 1 : 60 - dla kierunków studiów matematyczno - fizyczno - chemicznych i przyrodniczych,
 - 5) 1 : 40 - dla kierunków studiów medycznych,
 - 6) 1 : 200 - dla kierunków studiów prawnych,
 - 7) 1 : 70 - dla kierunków studiów rolniczych, leśnych i weterynaryjnych,
 - 8) 1 : 100 - dla kierunków studiów technicznych,
 - 9) 1 : 80 - dla kierunków studiów wychowania fizycznego.

§ 8

Nazwy kierunków studiów określają załączniki nr 1 - 3 do rozporządzenia.

§ 9

Uczelni może być nadana nazwa „uniwersytet” jeżeli:

- 1) zatrudnia na podstawie mianowania co najmniej 60 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej 30 posiadających tytuł naukowy profesora,
- 2) kształci studentów na co najmniej 6 kierunkach studiów magisterskich,
- 3) nadaje stopień naukowy doktora habilitowanego w co najmniej 2 dyscyplinach naukowych oraz stopień naukowy doktora – w co najmniej 6 dyscyplinach naukowych, w tym co najmniej w 3 dyscyplinach nauk humanistycznych.

§ 10

Uczelni może być nadana nazwa „politechnika” jeżeli:

- 1) zatrudnia na podstawie mianowania co najmniej 40 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej 15 posiadających tytuł naukowy profesora,
- 2) kształci studentów na co najmniej 6 kierunkach technicznych, w tym co najmniej na 3 kierunkach magisterskich,
- 3) nadaje stopień naukowy doktora habilitowanego w co najmniej w 2 dyscyplinach nauk technicznych.

§ 11

1. Uczelni może być nadana nazwa „akademia”, z zastrzeżeniem ust. 2, lub „szkoła główna” jeżeli:

- 1) zatrudnia na podstawie mianowania co najmniej 40 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego,
- 2) kształci studentów na co najmniej 2 kierunkach studiów magisterskich,
- 3) nadaje stopień naukowy doktora co najmniej w 2 dyscyplinach.

2. Uczelni artystycznej może być nadana nazwa „akademia” jeżeli:

- 1) zatrudnia na podstawie mianowania co najmniej 20 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub kwalifikacje II stopnia,
- 2) kształci studentów na co najmniej 2 kierunkach studiów magisterskich,
- 3) przyznaje kwalifikacje I stopnia w co najmniej w 2 dyscyplinach artystycznych.

§ 12

Uczelnia może utworzyć filię lub wydział zamiejscowy jeżeli nowo tworzona jednostka będzie spełniała, odrębnie dla każdego kierunku studiów, wymagania określone w rozporządzeniu oraz uzyska pozytywną ocenę, o której mowa w art. 38 ust.2 pkt.2 ustawy.

§ 13

Uczelnie, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, utworzyły i prowadzą kierunki studiów nie spełniając warunków określonych w § 7, dostosują się do warunków określonych w rozporządzeniu nie później niż do dnia 1 października 2004 r.

§ 14

Do wniosków o utworzenie uczelni lub kierunku studiów, złożonych i nie zaopiniowanych przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego przed wejściem w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

§ 16

Uczelnie, które uzyskały nazwy na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują je.

§ 17

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

UZASADNIENIE

W związku ze zmianą ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym wprowadzoną w art. 4a ust.2 ustawy z dnia o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr..... poz.) pojawiła się konieczność wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego rozporządzenia określającego zarówno nazwy kierunków studiów oraz wymagania do ich prowadzenia, jak i warunki jakie powinna spełniać uczelnia aby mogła być nadana jej nazwa uniwersytet, politechnika, akademia lub szkoła główna, a także szczegółowe warunki tworzenia filii lub wydziału zamiejscowego.

Dotychczas sprawy, o których mowa w art. 4a ust. 2, pkt. 5 i 6, regulowane były uchwałami Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Zaproponowane w projekcie rozporządzenia regulacje w pełni uwzględniają wypracowane przez Radę Główną rozwiązania.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.